

Hivatkozási szám: IV/1610-5/2022.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1610-6/2022
Érkezett:	2022. SZEPT 13. e-mail
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	0.17 lu'

IV/1610-5/2022. ügyszámon folyó ügyben a T. Alkotmánybíróság 2022. augusztus 15-én postai úton kézhez vett felhívására az alábbi

hiánypótlást

terjesztem elő a meghatalmazott jogi képviselőm (dr. Hüttl Tivadar, [redacted])

útján.

1. A felhívásban a T. Főtitkár úr arra hívja fel a figyelmet, hogy az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-a értelmében kizárólag akkor fogadja be a Kúria felülvizsgálati eljárásban, érdemi vizsgálat nélkül hozott döntése elleni alkotmányjogi panaszt, amennyiben (i) az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálat indítványozásával egyidőben határidőben alkotmányjogi panaszban megtámadta, vagy pedig (ii) a Kúria mérlegelési jogkörben döntött a felülvizsgálati indítvány elutasításáról.
2. Az Indítványozó mindenekelőtt arra hívja fel a figyelmet, hogy az alkotmányjogi panaszában megtámadott kúriai végzés [44] bekezdésében valójában az ügy érdemi vizsgálatába bocsátkozik, és az ügy érdemi eldöntésére vonatkozó következtetést von le, még hozzá – az indítványozói álláspont szerint helytelen, alaptörvény-ellenes – alapjogi érvelésre alapozva. A Kúria határozata tehát az Alaptörvényt sértő jogi indokolást fűz a rendelkező részhez, így az ügy érdemében tartalmaz jogi indokolást. Jelen alkotmányjogi panasz eljárásban részint épp ezen következtetések alaptörvény-ellenességét állítja és érveli meg az Indítványozó. Következésképpen az Indítványozó álláspontja szerint nem alkalmazandók a T. Alkotmánybíróság Ügyrendjének az érdemi vizsgálat nélkül elutasított felülvizsgálati kérelmek elleni alkotmányjogi panasz eljárásokra vonatkozó rendelkezései.
3. Feltéve, de meg nem engedve, hogy a Kúria jelen eljárásban támadott döntése érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak tekintendő, az Indítványozó álláspontja szerint a Kúria a Bfv.I.901/2021/6. számú határozatában mérlegelési jogkörben döntött a felülvizsgálati indítvány jelen ügyben történő elutasításáról.
4. Az Alkotmánybíróság 3333/2022. (VII. 21.) AB végzésében az alábbiak szerint fejti ki, mikor dönt a Kúria mérlegelési jogkörben a felülvizsgálati indítvány elutasításáról. Eszerint "a Kúria a végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása" [15]. Az indítványozói álláspont szerint a felülvizsgálati kérelem elutasítását eredményező mérlegelés eredményére az indítványozónak az alábbiak szerint nem volt ráhatása.

5. A Kúria abban a kérdésben kellett döntsön az érdemi vizsgálatról való döntés során, hogy az Indítványozó alapügyben vitatott közléseknek a közügyként történő minősítése ténykérdés vagy pedig anyagi jogi jogkérdés-e. A Kúria ezt a két értelmezési lehetőséget mérlegelve – az Indítványozó szerint alaptörvény-ellenesen – úgy döntött, hogy ténykérdésbeli felülmérlegelésként kezeli a közlések közügyként való minősítését ahelyett, hogy az alkalmazandó anyagi jog helyes alkalmazásának kérdéseként tekintene rá. Ez egy olyan döntés, amelyre az Indítványozónak – erre vonatkozó határozott jogi álláspontja és jogi érvei előadásán túl – nem volt és nem is lehetett ráhatása, hiszen a Kúria szabad mérlegelés körében dönthetett arról, hogy a minősítés kérdését a konkrét ügy vonatkozásában ténybeli felülmérlegelésként vagy anyagi jogi jogalkalmazás felülvizsgálataként értékeli.
6. Az Indítványozó szerint a közügyként minősítésről való döntés anyagi jogi értékelés eredménye. A 13/2014. (IV.18.) AB határozat (39) bekezdése szerint a “nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvez. Az ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény.” Látható, hogy az Alkotmánybíróságnak a jogalkalmazók számára erga omnes hatállyal előírt alapjogi vizsgálatának az első lépése, hogy a jogalkalmazó a szólas közügy jellegéről döntsön. A jogalkalmazó ilyenkor alapjogi sztemderdet alkalmaz, ami egyértelműen anyagi jogi jogalkalmazás a büntetőeljárás fogalmi rendszerében. Az Alkotmánybíróság alapjogi elvárásainak való megfelelés nem tényállási kérdés. A Kúria határozatának alaptörvény-ellenessége abban áll, hogy nem ismerte fel, hogy a közügy minőség vizsgálata alapjogi jogalkalmazást jelent, nem pedig büntetőeljárás tényállás tisztázási kérdést. (A 13/2014. (IV.18.) határozat a (48) bekezdésben ezt az alapjogi elvárást alkalmazta az előtte lévő konkrét ügyre.) Hasonló elvárást közvetít a 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat (42) bekezdése: *“Az Alkotmánybíróság a jövőre nézve ismételten hangsúlyozza, hogy a kiemelten védett véleménynyilvánítás eseteinek a meghatározásában a bírósági értékelés első lépcsője annak megállapítása, hogy a közlés a közügyekben történő megszólalást jelent-e.”*
7. Az Alkotmánybíróság az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet {először lásd: 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 290, 321.; megerősítette, többek között: 22/2013. AB határozat, Indokolás [16]}. Magyarország alávetette magát

az európai közrend őrzése, illetve az emberi jogok és szabadságok megóvása érdekében életre hívott EJEB joghatóságának. Az EJEB a közügyeket érintő viták megítélése során is a véleményszabadságnak a demokratikus társadalomban betöltött szerepéből indul ki. Olvasatában ugyanis a sajtószabadság a „házőrző kutya” küldetését ellátva a közügyek nyilvános vitatásának garantálásán keresztül óvja a demokratikus közéletet. Ez a szerep pedig a túlzó, sőt a provokatív, adott esetben vulgáris vélemények közlését is szükségszerűen magában foglalja [EJEB, Prager és Oberschlik kontra Ausztria (15974/90), 1995. április 26., 38. bekezdése; EJEB, Bergens Tidende kontra Norvégia (26132/95), 2000. május 2., 48-50. bekezdések]. Az EJEB nem mérlegelheti felül a részes államok jogalkalmazó szervei által megállapított tényállást, ugyanakkor számos döntésében állapította meg (ld. pl. *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* [GC], 931/13, 2017. június 27., § 171; *Sürek and Özdemir v. Turkey* [GC], 23927/94 és 24277/94, 1999. július 8., § 61, *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 13585/88, 1991. november 26., § 69; *The Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 2), 13166/87, 1991. november 26., §§ 54-55), hogy a részes állam megsértette az Egyezmény 10. cikkét azáltal, hogy nem biztosította az indítványozó(k) számára a közügyekben biztosított szólásszabadság védelmi szintjét. (Erről lásd az alkotmányjogi panasz 19-25. bekezdéseit.)

8. Ebben a tekintetben az Indítványozó felhívja a figyelmet arra, hogy a Kúria mérlegelési jogkörben meghozott döntései ellen éppen azért lehet alkotmányjogi panaszindítvánnyal élni akkor is, ha ezek a döntések a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításához vezetnek, mert kizárólag így garantált az indítványozók tisztességes eljárásához való alapvető joga. Enélkül ugyanis az indítványozó abba a helyzetbe kerülhetne, hogy az ellenőrzési körén kívül eső körülmények következtében esik el az Alkotmánybírósághoz fordulás lehetőségétől, és így sérül a tisztességes eljárásához való joga. A jelen ügyben épp ugyanígy az Indítványozó tisztességes eljárásához való joga üresedne ki – álláspontja szerint alaptörvény-ellenesen –, ha a T. Alkotmánybíróság nem fogadná be alkotmányjogi panaszindítványát, amelyben a Kúria előre nem látható okból, szabad mérlegelés eredményeképp az indítványozó felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasító határozatát támadja.
9. Az Indítványozó előadja, hogy sem felülvizsgálati kérelme, sem pedig alkotmányjogi panaszindítványa nem az első- illetve másodfokon megállapított tényállás – illetve a tényállás megállapítása érdekében a bizonyítékok – felülvizsgálására vonatkozott. A bizonyítékok értékelése alapján megállapított tényállást az Indítványozó ezen eljárásokban nem vitatta és nem vitatja. Ehelyett a bizonyítékok alapján megállapított tények tekintetében vitatta a tények jogi minősítését, nevezetesen az alapügy tárgyát képező közlés minősítését, állította a jogerős ítélet megállapításával szemben annak közügy-jellegét. Az Indítványozó ebben a tekintetben követi az Alkotmánybíróság kimunkált gyakorlatát, miszerint az “Alkotmánybíróság nem vonhatja el [...] az ítélkező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül.” [1/2019. (II. 13.) AB határozat].

10. Az Indítványozó arra is felhívja a figyelmet, hogy a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos védelmi szintjét drasztikusan csökkentené, sőt kiüresítené, ha a Kúria a felülvizsgálati eljárás során elzárhatná az indítványozótól az alkotmányos felülvizsgálat lehetőségét (az alkotmányjogi panasz eljárás indítványozását) éppen azzal, hogy a T. Alkotmánybíróság által megállapított alkotmányos követelménnyel ellentétesen minősíti a per tárgyát képező közlést úgy, mint ami nem érint közügyet. Ha ez az önkényes minősítés az alkotmányjogi panaszindítvány befogadhatatlanságát vonná maga után, az ahhoz vezetne, hogy a T. Alkotmánybíróságnak nem lenne lehetősége érdemi alkotmányos felülvizsgálat tárgyává tenni és orvosolni az alapjogsértést, amely éppen a vitatott közlés bíróság általi helytelen, alaptörvény-ellenes minősítésében áll.
11. Az Indítványozó a jelen beadványt a T. Alkotmánybíróság hiánypótló végzésében foglalt iránymutatása alapján elektronikus úton, a hianypotlas@mkab.hu elektronikus levélcímre küldi.

Budapest, 2022. szeptember 13.

Tisztelettel:
képv.:

